

Co-funded by
the European Union

PERSBERICHT

De courées (beluiken) van Roubaix-Tourcoing erkend als één van de 7 meest bedreigde erfgoedlocaties van Europa *The 7 Most Endangered*

Den Haag / Brussel / Luxemburg, 17 april 2024

De lijst met de 7 meest bedreigde erfgoedmonumenten en -locaties in Europa voor 2024 werd vandaag onthuld door **Europa Nostra**, de Europese stem van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor cultureel en natuurlijk erfgoed, en **het Instituut van de Europese Investeringsbank (EIB)**.

De 7 meest bedreigde locaties in Europa¹ voor 2024 zijn :

- [De Courées in Roubaix-Tourcoing, FRANKRIJK](#)
- [De Cycladen-eilanden Sifnos, Serifos en Folegandros, GRIEKENLAND](#)
- [Kerk van San Pietro in Gessate, Milaan, ITALIË](#)
- [De synagoge van Siena, ITALIË](#)
- [Het huis van het Joegoslavische Volksleger in Šabac, SERVIË](#)
- [De Grieks-orthodoxe kerk van St George, Altınözü / provincie Hatay, TURKEYÏE](#)
- [De ijzeren poort van Antiochië, Antakya / provincie Hatay, TURKIJE](#)

De aankondiging werd gedaan tijdens een online-evenement voor de genomineerden en vertegenwoordigers van de sites op de shortlist, waaraan deelnemers uit heel Europa en daarbuiten deelnamen.

[Het uitvoerend comité van Europa Nostra](#) heeft de finalisten geselecteerd uit de 11 monumenten en erfgoedsites uit negen landen [die op de shortlist van](#) het [7 Most Endangered adviescomité](#) stonden. De nominaties voor het 7 Most Endangered Sites 2024 programma werden ingediend door organisaties die lid zijn van Europa Nostra, geassocieerde organisaties en individuele leden.

De 7 sites werden geselecteerd op basis van de waarde van hun respectieve erfgoed en cultureel belang en de gevaren waarmee ze vandaag worden geconfronteerd. De mate van mobilisatie van lokale gemeenschappen en het engagement van publieke en private partners (inclusief de nominatoren) om deze sites te beschermen, was een doorslaggevende meerwaarde. Het vermogen van deze sites om als katalysator te fungeren voor duurzame sociaaleconomische ontwikkeling was een ander selectiecriteria.

De 7 geselecteerde locaties komen in aanmerking voor financiële steun van de EIB van €10.000 per locatie om een overeengekomen eerste actie te helpen uitvoeren om de bedreigde locaties te redden.

Teams van deskundigen van Europa Nostra en de Europese Investeringsbank zullen samenwerken met de voorstellers van de 7 locaties en andere partners om informatie te verzamelen en de belangrijkste belanghebbenden te ontmoeten om de sites te analyseren en een technisch en financieel verslag met operationele aanbevelingen te publiceren.

¹ De sites worden gepresenteerd in alfabetische volgorde van het land waarin ze zich bevinden.

Guy Clause, Executive Vice-President van Europa Nostra stelde: "Op de lijst van de 7 meest bedreigde sites voor 2024 staan drie erfgoedsites die zwaar beschadigd zijn door natuurrampen en andere sites die bedreigd worden door sloop, ongepaste ontwikkeling of gebrek aan financiering. Samen met onze partners (Europees en nationaal) zullen we technische expertise leveren, mogelijke financieringsbronnen identificeren en ons uitgebreide netwerk mobiliseren om de inspanningen van lokale belanghebbenden te ondersteunen om deze sites te redden. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om ons gemeenschappelijk erfgoed te behouden en te promoten. Ons erfgoed is essentieel om een duurzamer, meer inclusief en vreedzamer Europa op te bouwen."

De decaan en directeur van het instituut van de Europese Investeringsbank, **Shiva Dustdar**, zei: "Vorig jaar, toen zowel Turkije en Syrië als Italië door rampen werden getroffen, was de EIB-Groep er via het instituut om noodhulp en ondersteuning te bieden. Nu, met de 7 locaties die in 2024 het grootste risico lopen, stellen wij onze expertise beschikbaar aan drie locaties die door deze rampen zijn getroffen via onze actieve en gepensioneerde medewerkers. Dit illustreert het win-win partnerschap tussen een dynamische maatschappelijke organisatie en de EIB-Groep. Het helpt ook om locaties onder de aandacht te brengen die vervolgens zouden kunnen profiteren van de advies- en financieringssteun van de EIB-Groep. Wij zijn er trots op dat wij onlangs onze samenwerkingsovereenkomst met Europa Nostra via dit vlaggenschipprogramma hebben verlengd."

In een reactie op de bekendmaking bedankte **Thierry Baert**, voorzitter van Métropole Lable.le, Europa Nostra en het EIB-instituut, zonder hun medewerkers en deskundigen te vergeten, voor een selectie die een eerbetoon is aan iedereen die zich heeft ingezet voor het behoud van dit bescheiden erfgoed.

Hij zei: "Het is belangrijk dat dit soort erfgoed wordt gepromoot, want het is het erfgoed dat is achtergelaten door de arbeidersgezinnen die daar woonden en werkten en die - net als de ondernemers - onze steden, en Europa in bredere zin, tot bloei hebben gebracht.

Deze Europese erkenning is een bron van trots voor de bewoners van zeer arme en vaak gestigmatiseerde wijken. Daarvoor wil ik u bedanken namens alle inwoners van Roubaix, Tourcoing en heel Lille!

In een tijd van nieuwe uitdagingen op het gebied van middelen en cohesie zou deze vorm van sober en ondersteunend wonen ons moeten inspireren in onze zoektocht naar oplossingen voor de toekomst.

We hopen dat we met jullie hulp het rampzalige sloopbeleid van de lokale en nationale autoriteiten kunnen veranderen.

De courées van Roubaix en Tourcoing, Frankrijk

In de 19e eeuw vormden Roubaix en Tourcoing, samen met het naburige Lille, het hart van de textielindustrie in Frankrijk en een belangrijk centrum voor continentaal Europa. Ze trokken tienduizenden arbeiders aan uit de Frankrijk en buurland België, die werden gehuisvest in een bijzondere woonvorm die bekend staat als *courées*. Deze smalle doodlopende straatjes met rijen kleine huisjes werden gebouwd achter huizen met een doorlopende straatgevel en creëerden een bijzondere morfologie die de realiteit van het arbeidersleven weerspiegelde. Ondanks de erbarmelijke leefomstandigheden bleef deze stadsvorm tot ver in de 20e eeuw bestaan.

Deze bescheiden complexen lopen nu ernstig gevaar. Hygiënische bezwaren, gevolgd door de textielcrisis in de tweede helft van de 20e eeuw, hebben geleid tot de sloop van de meeste van deze courées, onder verschillende vormen van stadsvernieuwingsbeleid of als gevolg van particuliere ontwikkeling. Er zijn er nog maar een paar over, nog steeds bewoond en in relatief goede staat. Ze worden echter bedreigd door het voornemen van het stadsbestuur om ze te slopen als onderdeel van een nieuw stadsvernieuwingsprogramma. Het lokale beleid is onlangs veranderd: van de zorg om deze kleine woningen te beschermen naar de wens om ze te onteigenen.

Courées (beluiken) belichamen de geschiedenis van de voormalige textielarbeiders en de herinnering aan hun leefomstandigheden, een integraal onderdeel van het uitgebreide industriële ecosysteem van de agglomeratie. beluikwoningen waren over het algemeen erg klein, maar redelijk goed gebouwd. Het leven was er hard, maar - in het begin althans - niet veel harder dan elders (voor de arbeidersklasse). De courées bleken zelfs plaatsen van gezelligheid en solidariteit te zijn. Het zijn 'plaatsen van herinnering' voor de streek en de periode, en ze nodigen uit tot een vergelijking met gelijkaardige woningen die verbonden zijn met verschillende soorten industrie over het hele continent. Ze moedigen ons aan om onze gedeelde Europese geschiedenis te analyseren.

Het belangrijkste doel van de beweging voor het behoud van de courées in Roubaix-Tourcoing is om het sloopproject van de gemeente een halt toe te roepen. Er is een aanvraag voor bescherming als Historisch Monument ingediend bij het Ministerie van Cultuur.

De aanvraag voor het programma van de 7 meest bedreigde locaties 2024 werd ingediend door de Franse non-profitorganisatie *Métropole Label.le*, die deze wijken ziet als een potentiële toeristische troef, maar ook als een model voor koolstofarm gemeenschappelijk wonen.

De steun voor het behoud en de herontwikkeling van de binnenplaatsen is de afgelopen weken sterk gegroeid binnen de lokale en regionale samenleving. Een bewonerscollectief is nu erg actief en krijgt hulp van architecten en stedenbouwkundigen. Ook het aantal persartikelen en audiovisuele reportages is toegenomen.

Twee grote NGO's, de ene Franse, TICCIH-France-CILAC (Comité d'Information et de Liaison pour l'Archéologie, l'Etude et de la Mise en Valeur du Patrimoine Industriel) en EFAITH (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage) met zetel in België hebben hun steun verleend aan het behoud en hergebruik van de *courées* in Roubaix-Tourcoing.

Het adviescomité van het 7 Meest Bedreigde Sites Programma is van mening dat "*de courrées van Roubaix-Tourcoing een van de zeldzame voorbeelden van dit type architectuur in Europa zijn. Een wetenschappelijke analyse van de historische, sociale, politieke en stedelijke betekenis van de courées zou essentieel zijn, vooral in een tijd waarin meer dichtheid in de woningbouw nodig is. Het opzetten van een effectief beleid voor behoud, aanpassing en hergebruik zou een voorbeeld kunnen zijn voor elders in Europa*".

PERSCONTENTEN

Europa Nostra

Joana Pinheiro
Communicatie Coördinator
E. jp@europanostra.org, M. +31 6 34 36 59 85
Antigoni Michael
Coördinator van het 7 meest bedreigde locaties programma
E. am@europanostra.org; T. +31 (0) 70 302 40 51

Instituut van de Europese Investeringsbank

Bruno Rossignol
Hoofd van het programma Klimaat en erfgoed
E. bruno.rossignol@eib.org
T. +352 43 797 07 67; M. +352 621345 862

Metropool Label.le

Thierry Baert
E. metropole-label-le@nordnet.fr
T. +33 (0) 620 40 59 61

INFORMATIE AANVULLENDE INFORMATIE

[Persbericht in verschillende talen](#)

[Video](#) (hoge resolutie)

[Foto's & e-banners](#) (hoge resolutie)

www.7mostendangered.eu

www.europanostra.org

<http://institute.eib.org>

De oproep voor het indienen van aanvragen voor de 7 meest bedreigde locaties in het programma 2025 is nu open

Als je een belangrijke erfgoedlocatie in Europa kent die in gevaar is, nomineer deze dan voor het programma 7 meest bedreigde locaties 2025 en doe mee aan onze inspanningen om ons erfgoed te redden! Zowel materieel als immaterieel erfgoed komt in aanmerking, of het nu publiek of particulier bezit is.

U kunt een aanvraag indienen voor het programma met de steun van een [lid of geassocieerde organisatie van Europa Nostra](#) of door [individueel lid](#) te worden [van Europa Nostra](#).

[Ga](#) voor **meer informatie of om een online aanvraag in te dienen** [naar de 7 most endangered sites website](#).

Algemene informatie

Programma van de 7 meest bedreigde sites

Het [7 Most Endangered-programma](#) maakt deel uit van een campagne van maatschappelijke organisaties om bedreigd Europees erfgoed te redden. Het zorgt voor bewustwording in de burgermaatschappij, bereidt onafhankelijke beoordelingen voor en doet aanbevelingen voor actie. Het voorziet ook in een subsidie van €10.000 per opgenomen site om een overeengekomen activiteit te helpen uitvoeren die de bedreigde site zal helpen redden. Dit innovatieve programma werd gelanceerd in 2013 en wordt beheerd door Europa Nostra in samenwerking met de Europese Investeringsbank. Het wordt ook ondersteund door het Creative Europe programma van de Europese Unie.

Ter gelegenheid van de 10e verjaardag van het 7 Most Endangered Sites 2023-programma heeft de EIB de [brochure 'Het verleden redden - de toekomst vormgeven'](#) gepubliceerd, waarin de successen en het belang van partnerschappen en betrokkenheid van de gemeenschap worden belicht. De brochure, die in nauwe samenwerking met Europa Nostra tot stand is gekomen, kan worden gelezen en gedownload in zes talen (Engels, Frans, Duits, Italiaans, Spaans en Pools).

Sinds de lancering in 2013 zijn 56 bedreigde monumenten en erfgoedlocaties uit 31 Europese landen geselecteerd. Bovendien werd in 2016 de [lagune van Venetië in Italië](#) uitgeroepen tot DE meest bedreigde erfgoedlocatie in Europa; en in 2022 verklaarde het uitvoerend comité van Europa Nostra [het rijke en diverse erfgoed van Oekraïne](#) tot DE meest bedreigde erfgoedlocatie in Europa.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#), opgericht in 1963, is de Europese stem van de burgermaatschappij die zich inzet voor het behoud en de bevordering van cultureel en natuurlijk erfgoed. Europa Nostra is een pan-Europese federatie van erfgoed-NGO's, ondersteund door een uitgebreid netwerk van overheidsinstanties, particuliere bedrijven en particulieren, en bestrijkt meer dan 40 landen. Europa Nostra wordt erkend als het grootste en meest representatieve erfgoednetwerk in Europa en onderhoudt nauwe betrekkingen met de Europese Unie, de Raad van Europa, UNESCO en andere internationale instanties.

Europa Nostra voert campagne om bedreigde monumenten, locaties en landschappen in Europa te redden, met name door middel van het [The 7 Most Endangered-programma](#). Europa Nostra huldigt en bevordert uitmuntendheid via de [Europese Prijzen voor Erfgoed / Prix Europa Nostra](#). Europa Nostra draagt actief bij aan de definitie en implementatie van Europese strategieën en beleid met betrekking tot erfgoed, door middel van een participatieve dialoog met de Europese instellingen en de coördinatie van de [European Heritage Alliance](#).

Europa Nostra leidt het Europese consortium dat door de Europese Commissie is geselecteerd voor het proefproject [European Heritage Hub](#) (2023-2025). Europa Nostra is ook een officiële partner van het [New European Bauhaus-initiatief](#) van de Europese Commissie en een toonaangevend Europees lid van het [Climate Heritage Network](#).

Instituut van de Europese Investeringsbank

Het [instituut van de Europese Investeringsbank](#) is opgericht binnen de EIB-Groep (*Europese Investeringsbank en Europees Investeringsfonds*) ter bevordering en ondersteuning van sociale, culturele en educatieve initiatieven met Europese partners en het grote publiek. Het is een van de pijlers van de maatschappelijke betrokkenheid van de Europese Investeringsbank. Ga voor meer informatie naar <http://institute.eib.org>

Creatief Europa

[Creatief Europa](#) is het programma van de Europese Unie ter ondersteuning van de culturele en creatieve sectoren om hen in staat te stellen hun bijdrage aan de Europese samenleving, economie en leefomgeving te vergroten. Met een budget van 2,4 miljard euro voor 2021-2027 ondersteunt het programma organisaties op het gebied van erfgoed, podiumkunsten, beeldende kunst, interdisciplinaire kunsten, uitgeverijen, film, televisie, muziek en videogames, evenals tienduizenden kunstenaars en professionals uit de culturele en audiovisuele sector.